

เกณฑ์การจัดอันดับเครดิตสถาบันการเงิน

24 พฤศจิกายน 2566

นฤมล ขาญชนะวิวัฒน์
narumol@trisrating.com

ทวีโชค เจียมสกุลธรรม
taweechok@trisrating.com

ปวินท์ ธทรงธรรม
pawin@trisrating.com

ฉิติ การุณยานนท์, Ph.D., CFA
thiti@trisrating.com

อรรณพ ศุภขยานนท์, CFA
annop@trisrating.com

เกณฑ์การจัดอันดับเครดิตนี้ เป็นการรวมเกณฑ์การจัดอันดับเครดิตสำหรับ ธนาคาร บริษัทหลักทรัพย์ และสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร (Non-bank Financial Institutions -- NBF) ซึ่งได้มีการเผยแพร่ไปแล้วเข้าไว้ด้วยกัน โดยเกณฑ์การจัดอันดับเครดิตนี้ ใช้แทนเกณฑ์การจัดอันดับเครดิตฉบับต่อไปนี้

- เกณฑ์การจัดอันดับเครดิตธนาคาร เผยแพร่เมื่อ 20 มีนาคม 2566
- เกณฑ์การจัดอันดับเครดิตบริษัทหลักทรัพย์ เผยแพร่เมื่อ 9 เมษายน 2563
- เกณฑ์การจัดอันดับเครดิตสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร เผยแพร่เมื่อ 17 กุมภาพันธ์ 2563

ขอบเขตของเกณฑ์การจัดอันดับเครดิต

เกณฑ์การจัดอันดับเครดิตนี้ใช้สำหรับธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่รับเงินฝาก บริษัทหลักทรัพย์ NBF รวมถึงสถาบันการเงินประเภทอื่นที่มีการให้สินเชื่อและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลในลักษณะเดียวกันหรือคล้ายกับธนาคาร

วิธีการจัดอันดับเครดิต

(1) การประเมินความเสี่ยงของอุตสาหกรรมธนาคารและประเทศ (2) อันดับเครดิตเบื้องต้นของธนาคาร (3) อันดับเครดิตองค์กร

ทริสเรทติ้งใช้วิธีการจัดอันดับเครดิตเดียวกันสำหรับธนาคาร บริษัทหลักทรัพย์ และ NBF โดยการจัดอันดับเครดิตของทริสเรทติ้งเน้นที่การประเมิน “อันดับเครดิตเฉพาะองค์กร” (Stand-alone Credit Profile -- SACP) ของสถาบันการเงิน เพื่อให้ได้อันดับเครดิตองค์กร (Issuer Credit Rating -- ICR)

การจัดอันดับเครดิตเริ่มจาก “อันดับเครดิตเบื้องต้นของธนาคาร” (Bank Anchor) ซึ่งเริ่มจากการพิจารณาความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมธนาคารในประเทศของผู้ออกตราสารหนี้ โดยใช้หลักการวิเคราะห์ของ Banking Industry Country and Risk Assessment (BICRA)

สำหรับบริษัทหลักทรัพย์และ NBF ที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทย อันดับเครดิตเบื้องต้นจะถูกปรับลดจากอันดับเครดิตเบื้องต้นของธนาคารลงมา 3 และ 4 ชั้น ตามลำดับ การปรับลดอันดับเครดิตสะท้อนถึงการแข่งขันที่รุนแรง รวมทั้งการที่สถาบันการเงินเหล่านี้ไม่สามารถระดมทุนจากเงินรับฝากและได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐหรือหน่วยงานกำกับดูแลในกรณีที่เกิดภาวะวิกฤติ และการที่ไม่สามารถเข้าถึงเครื่องมือบริหารสภาพคล่อง (Liquidity Facilities) ของธนาคารแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ NBF ยังอยู่ภายใต้การกำกับดูแลด้านกฎระเบียบที่น้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับธนาคารและบริษัทหลักทรัพย์

ระดับของการปรับลดอันดับเครดิตจากอันดับเครดิตเบื้องต้นของธนาคาร สำหรับสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้นในประเทศอื่น ๆ อาจแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับโครงสร้างอุตสาหกรรมและการกำกับดูแลด้านกฎระเบียบ

WWW.TRISRATING.COM

ในการพิจารณาอันดับเครดิตเฉพาะองค์กร (SACP) ของสถาบันการเงิน อันดับเครดิตเบื้องต้นจะถูกปรับด้วยปัจจัยด้านเครดิตที่ใช้สำหรับสถาบันการเงิน ปัจจัยเหล่านี้ได้แก่ สถานะทางธุรกิจ ส่วนของทุนและความสามารถในการทำกำไร สถานะความเสี่ยง รวมถึงเงินทุนและสภาพคล่อง ก่อนที่จะกำหนดอันดับเครดิตเฉพาะองค์กร (SACP) อาจมีการพิจารณาปัจจัยด้านเครดิตอื่น ๆ (Other Credit Consideration -- OCC) ที่ไม่ได้รวมอยู่ในปัจจัยด้านเครดิต แต่อาจมีผลกระทบต่อสถานะเครดิตโดยรวมของผู้ออกตราสารหนี้

ก่อนที่จะกำหนดอันดับเครดิตองค์กร (ICR) ทริสเรทติ้งอาจพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะมีการปรับเพิ่มอันดับเครดิตจากปัจจัยสนับสนุน (Support) ที่สถาบันการเงินน่าจะได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มบริษัท บริษัทแม่ หรือรัฐบาล ตามรายละเอียดใน “เกณฑ์การจัดอันดับเครดิตกลุ่มธุรกิจ” และ “เกณฑ์การจัดอันดับเครดิตองค์กรที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ”

การประเมินความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมธนาคาร (Economic and Banking Industry Risk Assessment - BICRA)

BICRA ประกอบไปด้วยการประเมินความเสี่ยงใน 2 ด้าน คือ ความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจและความเสี่ยงด้านอุตสาหกรรมธนาคาร

ความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจ (Economic Risk):

สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจของประเทศที่ธนาคารผู้ออกตราสารหนี้ดำเนินกิจการมักจะส่งผลกระทบต่อสถานะทางการเงินของธนาคารดังกล่าว ทั้งนี้ การประเมินความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับปัจจัยย่อย 3 ประการ ได้แก่

- **ความยืดหยุ่นทางเศรษฐกิจ (Economic Resilience)**

ความยืดหยุ่นทางเศรษฐกิจเกี่ยวข้องกับโครงสร้างและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ รวมถึงความยืดหยุ่นของนโยบายเศรษฐกิจมหภาคและความเสี่ยงทางการเมือง สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยชี้วัดในเชิงคุณภาพ (Qualitative Factor) ซึ่งประเมินจากข้อมูลที่มีอยู่ ส่วนปัจจัยชี้วัดในเชิงปริมาณ (Quantitative Factor) ปัจจัยหนึ่งที่น่าสนใจได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว (Gross Domestic Product (GDP) per Capita)

- **การขาดสมดุลของระบบเศรษฐกิจ (Economic Imbalance)**

การประเมินในด้านนี้จะพิจารณาในเรื่องของการขยายตัวของสินเชื่อในระบบ ตลอดจนตลาดอสังหาริมทรัพย์และตลาดทุน รวมไปถึงบัญชีเดินสะพัด ซึ่งการขาดสมดุลของระบบเศรษฐกิจโดยทั่วไปที่พบได้นั้นประกอบด้วย การขยายตัวของสินเชื่อที่มากเกินไป ตลาดอสังหาริมทรัพย์ที่มีความร้อนแรงเกินไป สัญญาณฟองสบู่จากการเก็งกำไรในตลาดหุ้น การขาดดุลบัญชีเดินสะพัดแบบต่อเนื่อง หรือระดับหนี้ต่างประเทศที่อยู่ในระดับสูง เป็นต้น

- **ความเสี่ยงด้านเครดิตในระบบเศรษฐกิจ (Credit Risk in the Economy)**

ความเสี่ยงด้านเครดิตในระบบเศรษฐกิจหมายถึงระดับหนี้ภาคเอกชนและภาระหนี้ของระบบเศรษฐกิจซึ่งสะท้อนผ่านระดับหนี้ภาคเอกชนหรือหนี้ภาคครัวเรือนโดยเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ในการประเมินยังรวมถึงการวิเคราะห์มาตรฐานในการปล่อยสินเชื่อ ตลอดจนระบบการชำระเงิน และระบบกฎหมาย เช่น สิทธิเรียกร้องหลักประกัน เป็นต้น

ความเสี่ยงด้านอุตสาหกรรมธนาคาร (Banking Industry Risk):

ความเสี่ยงด้านอุตสาหกรรมธนาคารสามารถประเมินได้จาก 3 ปัจจัยย่อย ได้แก่

- **โครงสร้างเชิงสถาบันของระบบธนาคาร (Institutional Framework)**

โครงสร้างเชิงสถาบันของระบบธนาคารในประเทศของธนาคารผู้ออกตราสารหนี้จะประเมินได้จาก 1) กฎหมายและกฎระเบียบด้านการธนาคารของประเทศนั้นมีความสอดคล้องกับมาตรฐานสากลหรือไม่ 2) ความเข้มแข็งและประสิทธิภาพในการกำกับดูแลของหน่วยงานที่รับผิดชอบ และ 3) ประวัติในการบริหารจัดการสถานการณ์วิกฤตในช่วงที่ผ่านมาและมาตรการป้องกันปัญหาวิกฤต

- **พลวัตในการแข่งขัน (Competitive Dynamics)**

พลวัตในการแข่งขันหมายถึงความรุนแรงของการแข่งขันภายในอุตสาหกรรม โดยอุปสรรคสำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในการเข้าสู่ระบบถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อสถานะแวดล้อมในการแข่งขันของอุตสาหกรรมธนาคารในประเทศนั้น ๆ โดยที่ระยะของการพัฒนาอุตสาหกรรม ตลอดจนความซับซ้อนของผลิตภัณฑ์ และพฤติกรรมของผู้บริโภคก็ล้วนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการแข่งขัน โดยทั่วไปแล้วตลาดที่มีการแข่งขันสูงมักจะสร้างแรงกดดันให้ส่วนต่างดอกเบี้ยลดลง อีกทั้งยังทำให้ความสามารถในการทำกำไรลดต่ำลงจนมีความจำเป็นในการลดต้นทุนและท้ายที่สุดก็อาจทำให้เกิดการควบรวมกิจการของธนาคารต่าง ๆ

- **การจัดหาแหล่งเงินทุนของทั้งระบบ (System-wide Funding)**

การประเมินในเรื่องการจัดหาแหล่งเงินทุนของทั้งระบบนั้นจะมุ่งเน้นไปที่เสถียรภาพของแหล่งเงินทุนในระบบธนาคาร โดยปกติแล้วเงินรับฝากจากลูกค้าถือเป็นแหล่งเงินทุนหลักที่มีเสถียรภาพสูงสุดในระบบธนาคาร ในขณะที่การจัดหาแหล่งเงินทุนในรูปของการกู้ยืมหรือการออกตราสารหนี้รวมไปถึงการกู้ยืมในต่างประเทศนั้นถือว่ามีเสถียรภาพน้อยกว่าและยังมีความอ่อนไหวต่อความเชื่อมั่นของตลาดและการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอกประเทศอีกด้วย

ปัจจัยด้านเครดิตที่ใช้สำหรับสถาบันการเงิน (Financial Institution Credit Rating Factors)

สถานะทางธุรกิจ (Business Position)

ทริสเรตติ้งประเมินสถานะทางธุรกิจโดยเปรียบเทียบกับคู่แข่งโดยตรงในอุตสาหกรรมเดียวกันหรือในกลุ่มธุรกิจที่คล้ายคลึงกันกับธุรกิจหลักของสถาบันการเงิน โดยเป็นการพิจารณาแบบองค์รวมในสองประเด็นหลัก ได้แก่ เสถียรภาพทางธุรกิจ (Business Stability) และการกระจายความเสี่ยง (Diversification)

เสถียรภาพทางธุรกิจ (Business Stability)

ทริสเรตติ้งประเมินเสถียรภาพทางธุรกิจในแง่ของปริมาณธุรกิจและรายได้ ซึ่งครอบคลุมทั้งวงจรของเศรษฐกิจหรือของตลาด รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของความต้องการของลูกค้า โดยคำนึงถึงปัจจัยย่อยดังต่อไปนี้

โครงสร้างธุรกิจ (Business Mix)

โครงสร้างธุรกิจที่ทำให้เกิดรายได้และกำไรที่มั่นคงถือเป็นเชิงบวกต่ออันดับเครดิต นอกจากนี้ยังพิจารณาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นซึ่งจะส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์ทางธุรกิจหรือทำให้การดำเนินงานเกิดการหยุดชะงัก เช่น เทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงด้านความต้องการของผู้บริโภคหรือกฎระเบียบ

สถานะทางการตลาด (Market Position)

ส่วนแบ่งการตลาดที่มีขนาดใหญ่และครอบคลุมหลากหลายธุรกิจมักจะส่งเสริมความมั่นคงของรายได้ แต่จะต้องได้มาโดยไม่ลดทอนอำนาจในการกำหนดราคา ดังนั้น สถาบันการเงินที่มีส่วนแบ่งการตลาดที่เติบโตอย่างค่อยเป็นค่อยไป และมีความสามารถในการรักษาส่วนแบ่งการตลาดที่ทำให้รายได้เติบโตอย่างยั่งยืน จะถูกมองในเชิงบวกมากกว่า ในทางกลับกัน ทริสเรตติ้งจะมีมุมมองที่ระมัดระวังกรณีที่สถาบันการเงินมีกลยุทธ์ที่เน้นการเติบโตของส่วนแบ่งการตลาดอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ เช่น การกำหนดราคาเชิงรุก การเปลี่ยนแปลงของลูกค้าเป้าหมายหรือการขยายตัวอย่างไม่ระมัดระวัง

ขณะเดียวกัน ส่วนแบ่งการตลาดที่ลดลงก็จะต้องถูกพิจารณาเพิ่มเติมเนื่องจากอาจจะสะท้อนถึงการอ่อนแอลงของธุรกิจหรือการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ ซึ่งจะได้รับการประเมินไปในเชิงลบหากมีแนวโน้มลดลงและคาดว่าจะต่อเนื่องโดยเฉพาะในธุรกิจหลัก สำหรับธนาคาร ทริสเรตติ้งประเมินส่วนแบ่งทางการตลาดจากสินเชื่อและเงินรับฝาก สำหรับ NBFIs ขนาดของฐานสินเชื่ออาจจะไม่มีผลต่อการประเมินสถานะทางธุรกิจ ขณะที่ส่วนแบ่งทางการตลาดที่ใหญ่สามารถช่วยรักษาเสถียรภาพของกระแสเงินจากรายได้ แต่ก็ไม่จำเป็นที่จะได้รับการประเมินว่ามีสถานะทางการตลาดที่แข็งแกร่งสำหรับบริษัทหลักทรัพย์ ทริสเรตติ้งจะเน้นส่วนแบ่งทางการตลาดจากรายได้มากกว่าปริมาณการซื้อขายจากธุรกิจหน้าค้าหลักทรัพย์

เสถียรภาพของรายได้ (Revenue Stability)

ทริสเรตติ้งวิเคราะห์โครงสร้างรายได้ของสถาบันการเงินโดยเทียบกับคู่แข่ง และการที่รายได้จะมีเสถียรภาพตลอดวงจรเศรษฐกิจ รายได้ส่วนใหญ่ควรมาจากความสัมพันธ์ที่มั่นคงกับลูกค้าหลักหรือตัวแทนจำหน่าย (ในกรณีที่เป็นธุรกิจให้สินเชื่อที่ต้องอาศัยความสัมพันธ์กับตัวแทนจำหน่าย เช่น การเช่าซื้อรถยนต์) สำหรับธนาคารและ NBFi การมีรายได้ดอกเบี้ยที่คงที่และรายได้ค่าธรรมเนียมที่สม่ำเสมอถือว่าเป็นตัวอย่างของรายได้ที่มั่นคง สำหรับบริษัทหลักทรัพย์ รายได้ค่าธรรมเนียมที่สม่ำเสมอนั้นถือว่ามีคุณภาพกว่ารายได้จากการซื้อขายหลักทรัพย์หรือรายได้ที่มีความอ่อนไหวต่อการเคลื่อนไหวของตลาด

ฐานลูกค้า (Customer Base)

ทริสเรตติ้งมองว่าการมีความสัมพันธ์ระยะยาวกับลูกค้าที่สร้างรายได้ในสัดส่วนที่สูงถือว่าเป็นสิ่งที่ดี สถาบันการเงินที่มีความสัมพันธ์อันยาวนานกับฐานลูกค้าหลักมักจะได้รับผลกระทบน้อยกว่าในกรณีที่ต้องมีการแข่งขันเพื่อรักษาฐานลูกค้าซึ่งมักจะมีค่าใช้จ่ายสูง

การกระจายความเสี่ยง (Diversification)

ประเด็นที่ทริสเรตติ้งมุ่งเน้นในด้านการกระจายความเสี่ยง คือ โครงสร้างรายได้ของสายธุรกิจ ฐานลูกค้า และการกระจายพื้นที่การดำเนินงานธุรกิจ (Geographic Diversification) สถาบันการเงินที่มีจุดแข็งในผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย รวมถึงมีฐานลูกค้าที่สมดุลและการกระจายตัวของโครงสร้างรายได้ จะได้รับผลกระทบน้อยกว่าจากภาวะตลาดหรือเศรษฐกิจที่ไม่เอื้ออำนวยและการแข่งขันด้านราคา

ความหลากหลายของสายธุรกิจ (Business Line Diversification)

ปัจจัยนี้สามารถให้ผลที่เป็นกลาง เป็นเชิงบวก หรือเป็นเชิงลบต่อสถานะทางธุรกิจของสถาบันการเงิน ทริสเรตติ้งจะประเมินสัดส่วนรายได้จากแต่ละสายธุรกิจเปรียบเทียบกับคู่แข่ง ซึ่งโดยทั่วไปการกระจายความเสี่ยงมักจะถือเป็นปัจจัยบวก เนื่องจากช่วยลดผลกระทบที่มีต่อรายได้รวมจากการเปลี่ยนแปลงของภาวะตลาดหรือความต้องการของลูกค้า อย่างไรก็ตาม การขยายไปสู่ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ทำให้สถาบันการเงินมีความเสี่ยงสูงกว่าธุรกิจหลักโดยไม่มีนโยบายการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมอาจถูกมองในเชิงลบได้ ในขณะที่เดียวกันทริสเรตติ้งอาจประเมินสถาบันการเงินที่มีการกระจุกตัวในธุรกิจหลักแต่มีความได้เปรียบทางการแข่งขันในเชิงบวก เนื่องจากอาจเป็นการสนับสนุนสถานะทางการตลาดให้แข็งแกร่งและก่อให้เกิดรายได้ที่มั่นคงโดยปราศจากความเสี่ยงที่มียัยสำคัญ

ทริสเรตติ้งมองว่าโดยทั่วไปธุรกิจของ NBFi ถือว่ามีความหลากหลาย เนื่องจากมีฐานลูกค้าที่เป็นลูกค้ารายย่อยซึ่งโดยเฉลี่ยมีสินเชื่อที่มีขนาดเล็ก ดังนั้น NBFi ที่มีการกระจุกตัวอยู่ในผลิตภัณฑ์บางประเภทหรือกลุ่มลูกค้าที่มีสินเชื่อขนาดใหญ่อาจถูกประเมินในเชิงลบ ในขณะที่เดียวกัน ความสามารถในการกระจายความเสี่ยงไปสู่ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่นอกเหนือจากการให้สินเชื่อที่สร้างรายได้มายังยืน อาจได้รับการประเมินในเชิงบวก สำหรับบริษัทหลักทรัพย์ ความสามารถในการขยายบริการทางการเงินที่หลากหลายนอกเหนือจากธุรกิจนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์สามารถช่วยรักษาเสถียรภาพของรายได้ในช่วงที่ตลาดหุ้นตกต่ำได้

การกระจายพื้นที่การดำเนินงานธุรกิจ (Geographic Diversification)

สำหรับสถาบันการเงินที่มีเครือข่ายสาขาในประเทศหรือต่างประเทศ ทริสเรตติ้งจะประเมินโครงสร้างของรายได้ตามการกระจายของพื้นที่การดำเนินงานธุรกิจ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับธุรกิจที่ยังต้องมีการปะทะกับลูกค้าในการให้บริการ ซึ่งรวมถึงสินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกัน (Auto Title Loans) ของ NBFi หรือธุรกรรมทางธนาคารที่ให้บริการลูกค้ารายย่อยในประเทศไทย ดังนั้น การที่สถาบันการเงินมีเครือข่ายที่ครอบคลุมกว้างขวางจึงเป็นปัจจัยเชิงบวก นอกจากนี้ การทำธุรกิจผ่านช่องทางดิจิทัลมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น การที่สถาบันการเงินสามารถสร้างแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อเสริมช่องทางการบริการแบบดั้งเดิม ก็ส่งผลเป็นเชิงบวกต่อสถานะทางธุรกิจด้วยเช่นกัน เนื่องจากเป็นการช่วยขยายฐานรายได้และลูกค้า ตลอดจนเป็นการจัดการต้นทุนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมในระยะยาว

การกระจายของฐานลูกค้า (Customer Diversification)

ในการที่ทริสเรตติ้งจะประเมินสถาบันว่ามีกระจายความเสี่ยงธุรกิจเชิงบวก รายได้หลักหรือรายได้ส่วนใหญ่ไม่ควรมาจากกลุ่มลูกค้าที่มีขนาดเล็ก สำหรับบริษัทหลักทรัพย์ ทริสเรตติ้งจะพิจารณาจากฐานลูกค้าที่ใช้บริการรายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์และบริการด้านการลงทุนอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังดูข้อมูลของกลุ่มลูกค้า 20 อันดับแรกด้วย ซึ่งสำหรับธนาคารหรือ NBFi อาจหมายถึงปริมาณการให้สินเชื่อ ในขณะที่สำหรับบริษัทหลักทรัพย์อาจดูจากปริมาณของธุรกิจรายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์หรือการกู้ยืมเพื่อซื้อหลักทรัพย์

ส่วนของทุนและความสามารถในการทำกำไร (Capital and Earnings)

สำหรับสถาบันการเงิน ระดับของเงินทุนหรือเงินกองทุน (Capital) จะบ่งบอกถึงความสามารถในการรองรับผลขาดทุน โดยการประเมินของทริสเรตติ้งจะเน้นในเรื่องระดับของเงินทุนหรือเงินกองทุนและความสามารถในการเสริมเงินทุนหรือเงินกองทุนจากผลกำไรหรือจากแหล่งอื่น ซึ่งการประเมินส่วนของทุนและความสามารถในการทำกำไรจะประกอบด้วย 3 ขั้นตอน

1) การวัดระดับเงินกองทุนตามเกณฑ์ของหน่วยงานกำกับดูแล

สำหรับธนาคารหรือบริษัทหลักทรัพย์ การประเมินระดับของเงินกองทุนจะเริ่มด้วยการวัดความเสี่ยงเพียงพอของเงินกองทุนตามเกณฑ์ของหน่วยงานกำกับดูแล ในขั้นตอนนี้เป็นการพิจารณาว่าระดับเงินกองทุนในปัจจุบันยังอยู่เหนือหรือเข้าใกล้เกณฑ์ขั้นต่ำ หรืออยู่ในระดับที่ต้องมีการผ่อนปรนตามเกณฑ์หรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งระดับเงินกองทุนที่ต่ำกว่าหรือเข้าใกล้เกณฑ์ขั้นต่ำจะมีผลให้อันดับเครดิตเฉพาะองค์กร (SACP) ถูกจำกัดอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าปกติที่ควรจะเป็น

สำหรับธนาคาร ทริสเรตติ้งจะเทียบอัตราส่วนของเงินกองทุนกับเกณฑ์ของหน่วยงานกำกับดูแลในประเทศที่ธนาคารดำเนินธุรกิจอยู่ โดยอัตราส่วนของเงินกองทุนอาจรวมถึง อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของ (Core Equity Tier 1 Ratio – CET1 Ratio) อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 (Tier 1 Ratio) หรือมาตรฐานการวัดความเสี่ยงเพียงพอของเงินกองทุนอื่นใดที่หน่วยงานกำกับดูแลใช้ในการกำกับ สำหรับธนาคารไทย ทริสเรตติ้งจะเน้นที่อัตราส่วน CET1 สำหรับบริษัทหลักทรัพย์ในไทยจะดูจากอัตราส่วนเงินกองทุนสภาพคล่องสุทธิ (Net Capital Ratio – NCR) เป็นเกณฑ์ แต่สำหรับ NBFi ปัจจุบันยังไม่มีเกณฑ์ในการวัดระดับเงินกองทุนที่ชัดเจนเนื่องจากเกณฑ์การกำกับดูแลที่ยังไม่เข้มข้นเท่าธนาคารหรือบริษัทหลักทรัพย์

2) การวัดระดับเงินกองทุนตามการประมาณการอัตราส่วนเงินกองทุนเฉลี่ยหรือระดับการก่อหนี้ (Leverage Ratio)

สำหรับธนาคารไทย ทริสเรตติ้งจะใช้ประมาณการอัตราส่วนเงินกองทุน CET1 ในการประเมิน แต่ในประเทศที่ไม่ได้ใช้อัตราส่วนเงินกองทุน CET1 หรืออาจไม่มีการรายงานตัวเลขที่เป็นปัจจุบัน ทริสเรตติ้งอาจใช้อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์ (Equity-to-asset Ratio) แทน โดยอัตราส่วนเหล่านี้เป็นอัตราส่วนเฉลี่ยของปีปัจจุบันและอีกสองปีข้างหน้า สำหรับกลุ่มธุรกิจทางการเงิน (Financial Group) จะใช้อัตราส่วนเงินกองทุน CET1 ที่เป็นตัวรวม (Consolidated)

สำหรับบริษัทหลักทรัพย์และ NBFi ทริสเรตติ้งจะใช้อัตราส่วนเงินกองทุนที่ปรับความเสี่ยง (Risk-adjusted Capital Ratio – RAC Ratio) โดยใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามประเภทของสินทรัพย์ การประเมินระดับของเงินกองทุนในขั้นตอนนี้ใช้ RAC ที่เป็นค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในระยะเวลา 5 ปี โดยให้เน้นการให้น้ำหนักปีประมาณการมากกว่า สำหรับ NBFi บางบริษัท อาจจะใช้อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt-to-equity Ratio – D/E Ratio) แทน กรณีที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้น้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์ ซึ่งโดยปกติจะเป็น NBFi ที่ธุรกิจหลักไม่ใช่การปล่อยสินเชื่อ

3) การปรับการประเมินส่วนของทุนและความสามารถในการทำกำไร

หลังจากคำนวณอัตราส่วนเงินกองทุนในขั้นตอนที่ 2 แล้ว อาจมีการปรับการประเมินระดับเงินกองทุนด้วยคุณภาพของเงินกองทุน และ/หรือคุณภาพของกำไร สำหรับธนาคารไทยและบริษัทหลักทรัพย์ คุณภาพของเงินกองทุนโดยปกติจะอยู่ในระดับที่สูง เนื่องจากโครงสร้างของเงินกองทุนมีตราสารที่นับเป็นเงินกองทุนประเภทตราสารกึ่งหนี้กึ่งทุนในระดับที่น้อย

นอกจากนี้ คุณภาพของเงินกองทุนยังสามารถวัดได้ด้วย ความสามารถในการสร้างผลกำไร (Earnings Capacity) และอัตรากำไรที่สามารถรองรับการขาดทุน (Earnings Buffer) โดยความสามารถในการสร้างผลกำไรวัดได้ด้วย อัตราส่วนกำไรก่อนหักภาษีต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Earnings Before Tax to Average Risk-weighted Assets -- EBT/ARWA) ซึ่งจะใช้กับบริษัทหลักทรัพย์และ NBFIs ขณะที่อัตรากำไรที่สามารถรองรับการขาดทุน (Earnings Buffer) จะวัดด้วย อัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานก่อนสำรอง ปรับด้วยรายการที่เกิดขึ้นครั้งเดียว (One-off Item) หักการตั้งสำรองปกติ ทหารด้วยสินทรัพย์เสี่ยง ซึ่งใช้กับธนาคารและบริษัทหลักทรัพย์ เพื่อประเมินความสามารถในการสร้างกำไรจากการดำเนินธุรกิจหลักเพื่อรองรับผลขาดทุนทางด้านเครดิตที่อยู่ในระดับปกติ (Normalized Credit Losses) ซึ่งผลจากการคำนวณอาจเป็นบวกหรือลบก็ได้ แต่ส่วนใหญ่จะเป็นบวกสำหรับธนาคารและบริษัทหลักทรัพย์ส่วนใหญ่ ในกรณีที่ผลเป็นลบอาจมีผลทำให้การประเมินด้านส่วนของทุนและความสามารถในการทำกำไรต้องถูกปรับลดลงหากอัตราส่วนเงินทุนที่ปรับความเสี่ยง (RAC) อยู่ในขอบล่างของช่วงระดับเงินกองทุน

สถานะความเสี่ยง Risk Position

ในการประเมินสถานะความเสี่ยงของสถาบันการเงิน ทริสเรทติ้งใช้แนวทางการมองสถานะความเสี่ยงแบบองค์รวมโดยเทียบกับคู่แข่ง ซึ่งตัวบ่งชี้หลักที่ใช้ขึ้นอยู่กับประเภทของสถาบันการเงิน แต่โดยทั่วไปจะเน้นเรื่อง ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) ผลขาดทุนทางด้านเครดิตและการลงทุน (Loss Experience) การกระจุกตัวของความเสี่ยง (Concentrations) ความซับซ้อน (Complexity) และความเสี่ยงประเภทอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน

ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite)

ประเด็นที่เน้นได้แก่ การเติบโตและความเปลี่ยนแปลงของธุรกิจ การที่ธุรกิจหลักหรือกิจกรรมทางธุรกิจเติบโตกว่าอัตราการเติบโตของอุตสาหกรรม หรือมีการเปลี่ยนแปลงของระดับความเสี่ยงที่เห็นได้ชัด อาจบ่งชี้ถึงความเสี่ยงที่ยอมรับได้ที่ปรับเปลี่ยนขึ้นในเชิงรุก อย่างไรก็ตาม การเติบโตหรือการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงที่สูงขึ้นอาจมิได้เป็นผลลบกับสถานะความเสี่ยงเสมอไป ขึ้นอยู่กับความสามารถของสถาบันการเงินในการจัดการความเสี่ยง สำหรับ NBFIs จะเพิ่มการประเมินเรื่องนโยบายการให้กู้ยืมและวิเคราะห์สินเชื่อ โดยเปรียบเทียบกับคู่แข่งหรือกับมาตรฐานของธนาคารในประเทศเดียวกันเพื่อประเมินนโยบายการบริหารความเสี่ยงและความเสี่ยงที่ยอมรับได้

ผลขาดทุนทางด้านเครดิตและการลงทุน (Loss Experience)

ผลขาดทุนทางด้านเครดิตและการลงทุน เป็นตัวบ่งชี้ถึงประสิทธิผลของการบริหารความเสี่ยงและมักจะส่งผลกระทบต่อสถานะความเสี่ยงสำหรับธนาคารหรือ NBFIs เป็นหลัก โดยการประเมินผลขาดทุนทางด้านเครดิต ดูได้จากข้อมูลต่าง ๆ รวมถึง การเพิ่มขึ้นของสินเชื่อที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (Non-performing Loans (NPL) Formation) อัตราส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL Ratio) อัตราส่วนค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (Expected Credit Loss (ECL) Provisions) ต่อสินเชื่อเฉลี่ย (หรือต้นทุนด้านเครดิต – Credit Cost) รวมทั้งแนวโน้มการตั้งสำรองหนี้สูญ ตามการจัดชั้นของสินทรัพย์ การปรับโครงสร้างหนี้ (Debt Restructuring) การตัดหนี้สูญ (NPL Write-offs) และความเสียหายจากการผิดนัดชำระของลูกหนี้ที่เรียกคืนได้ (Loan Loss Recovery)

สำหรับบริษัทหลักทรัพย์จะเน้นไปที่การขาดทุนจากการซื้อขายจากพอร์ตการลงทุนหรือธุรกิจอื่นที่นอกเหนือจากธุรกิจนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ รวมทั้งผลขาดทุนทางด้านเครดิตที่เกิดจากสินเชื่อเพื่อซื้อหลักทรัพย์ (Margin Loans) ซึ่งระดับของการขาดทุนเมื่อเทียบกับคู่แข่งที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันหรือทำธุรกิจประเภทเดียวกันในช่วงเวลาเดียวกัน สามารถบ่งบอกถึงสถานะความเสี่ยงของสถาบันการเงินได้

การกระจุกตัวของความเสี่ยง (Concentrations)

ทริสเรทติ้งประเมินการกระจุกตัวของความเสี่ยงโดยการดูที่สัดส่วนของสินเชื่อของสถาบันการเงินแบ่งตามรายลูกค้า ผลิตภัณฑ์ สายธุรกิจ อุตสาหกรรม หรือด้านอื่น ๆ ที่อาจนำไปสู่ผลขาดทุนทางด้านเครดิตที่สูงขึ้นเมื่อเทียบกับคู่แข่ง โดยสถาบันการเงินที่มีการกระจุกตัวของความเสี่ยงสูงจะถูกมองว่ามีสถานะความเสี่ยงที่อ่อนแอ ซึ่งอาจดูได้จากกลุ่มลูกค้า 20 อันดับแรกเป็นตัวบ่งชี้

ความซับซ้อนของธุรกิจ (Complexity)

ความซับซ้อนของผลิตภัณฑ์ สายธุรกิจ และโครงสร้างองค์กร ไม่ถือว่าเป็นปัจจัยลบเสมอไป แต่สิ่งที่ทริสเรตติ้งให้ความสำคัญคือความสามารถของสถาบันการเงินในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง สำหรับธนาคารในประเทศไทยความซับซ้อนอาจเพิ่มขึ้นจากความพยายามในการขยายไปในผลิตภัณฑ์และช่องทางการขายที่ไม่ใช่แบบดั้งเดิม อย่างไรก็ตาม การขยายธุรกิจของธนาคารในประเทศไทยยังถือว่าเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป สำหรับบริษัทหลักทรัพย์ การทำธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับตราสารอนุพันธ์ (Derivatives) ผลิตภัณฑ์ทางการเงินประเภทที่มีอนุพันธ์แฝง (Structured Products) หรือการลงทุนในสินทรัพย์ประเภทที่ไม่ใช่แบบดั้งเดิม ก็เป็นตัวอย่างของความซับซ้อนที่เพิ่มขึ้น

ความเสี่ยงที่สำคัญอื่น ๆ (Other Material Risks)

นอกจากนี้ ทริสเรตติ้งยังประเมินความเสี่ยงอื่น ๆ รวมถึงความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน หรือความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ไม่ใช่ธุรกิจของสถาบันการเงินโดยตรง สำหรับธนาคารหรือ NBFIs ทริสเรตติ้งเน้นเรื่องการจัดการสินทรัพย์และหนี้สิน (ALM) ซึ่งส่วนใหญ่จะวิเคราะห์ความต่างของสินทรัพย์และหนี้สินในด้านระยะเวลาครบกำหนด (Duration Gap) และการปรับของอัตราดอกเบี้ย (Repricing Gap) นอกจากนี้ ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนอาจเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับสถาบันการเงินที่ขยายไปสู่ตลาดต่างประเทศ ในกรณีที่สินทรัพย์และหนี้สินเป็นสกุลเงินที่แตกต่างกัน สำหรับบริษัทหลักทรัพย์ นอกเหนือจากความเสี่ยงด้านเครดิตจากคู่สัญญาและการให้กู้ยืมเพื่อซื้อหลักทรัพย์แล้ว ความเสี่ยงด้านตลาดยังเป็นประเด็นที่ทริสเรตติ้งให้ความสนใจ เนื่องจากโดยทั่วไปความเสี่ยงด้านตลาดมักจะสูงกว่าความเสี่ยงด้านเครดิต ด้วยเพราะลักษณะของธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยง ไม่ว่าจะเพื่อการซื้อขายสำหรับพอร์ตของบริษัทเองหรือเพื่อเป็นการป้องกันความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เสนอให้กับลูกค้า

เงินทุนและสภาพคล่อง (Funding and Liquidity)

เงินทุน (Funding): ทริสเรตติ้งประเมินสถานะเงินทุนทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยเน้นไปที่ความมีเสถียรภาพและความหลากหลายของแหล่งเงินทุน ความแข็งแกร่งของสถานะเงินทุนของธนาคารจะประเมินตามองค์ประกอบของโครงสร้างเงินทุน ธนาคารที่มีการระดมทุนส่วนใหญ่มาจากผู้ฝากเงินรายย่อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงินฝากบัญชีกระแสรายวันและบัญชีออมทรัพย์ (Current Account Saving Account - CASA) ถือเป็นแหล่งเงินทุนที่แข็งแกร่งเนื่องจากมองว่าเป็นเงินฝากที่มั่นคง กรณีที่เงินฝาก CASA ของธนาคารมีสัดส่วนน้อยกว่าธนาคารคู่แข่งรายสำคัญอื่น ๆ ทริสเรตติ้งคาดหวังว่าอย่างน้อยระยะเวลาครบกำหนดของเงินฝากก็ควรมีความเหมาะสมกับระยะเวลาครบกำหนดของสินทรัพย์ ในทางกลับกัน ธนาคารที่พึ่งพาการระดมทุนระยะสั้นจากตลาด (Wholesale Funding) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นเงินทุนที่มีความอ่อนไหวต่อความเชื่อมั่น จะได้รับการประเมินว่ามีสถานะเงินทุนที่อ่อนแอ

ปัจจัยชี้วัดทางตัวเลขที่ทริสเรตติ้งใช้ในการตรวจสอบสถานะเงินทุนของธนาคาร ประกอบด้วยอัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝาก (Loan-to-deposit Ratio) เงินฝากต่อฐานเงินทุน (Deposit to Funding) เงินฝาก CASA ต่อเงินฝากทั้งหมด (CASA Ratio) ต้นทุนเงินฝาก และแหล่งที่มาของเงินเทียบกับการใช้ไปของเงินสุทธิ (Net Stable Funding Ratio -- NSFR) ที่ธนาคารรายงานตามเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนของ Basel III หากมีข้อมูล ในส่วนของต้นทุนเงินฝาก เป็นการวิเคราะห์เพื่อประเมินว่าเงินฝากที่แข็งแกร่งนั้นได้มาจากการแข่งขันเรื่องดอกเบี้ยหรือไม่ ซึ่งถ้าเป็นกรณีนั้น ทริสเรตติ้งมองว่าอาจไม่มีความยั่งยืน

สำหรับ NBFIs และบริษัทหลักทรัพย์ แหล่งเงินทุนที่หลากหลายและจำนวนเงินทุนที่มีพร้อมใช้ในระยะเวลายาว ถือว่าดีกว่าแหล่งเงินทุนที่ต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน (ที่เป็นสินทรัพย์ถาวรหรือพอร์ตสินเชื่อ) และการที่มีเงินทุนสนับสนุนที่เป็นระยะยาวและมีขนาดใหญ่จากบริษัทแม่หรือกลุ่มธุรกิจ ก็สามารถใช้เป็นปัจจัยหนุนในการประเมินสถานะเงินทุนได้ นอกจากนี้ โครงสร้างเงินทุนที่ประกอบไปด้วยเงินทุนระยะยาวจะถูกมองในเชิงบวก เนื่องจากจะช่วยลดความเสี่ยงในการกู้เงินใหม่ (Refinance) ในสถานการณ์ที่ตลาดทุนมีความตึงเครียด

ในการวัดสถานะเงินทุนในเชิงปริมาณ ทริสเรตติ้งใช้อัตราส่วนแหล่งเงินทุนที่มีเสถียรภาพรวม (Gross Stable Funding Ratio -- GSFR) สำหรับบริษัทหลักทรัพย์ และอัตราส่วนแหล่งเงินทุนที่มีเสถียรภาพ (Stable Funding Ratio -- SFR) สำหรับ NBFI อัตราส่วนทั้งสองตัวใช้วัดความมีเสถียรภาพของเงินทุนโดยเปรียบเทียบเงินทุนที่มีอยู่กับการเงินระยะยาว นอกจากนี้ ทริสเรตติ้งยังพิจารณาปัจจัยเชิงคุณภาพต่าง ๆ สำหรับบริษัทหลักทรัพย์และ NBFI เป็นส่วนเสริมในการประเมินสถานะการระดมทุนเชิงปริมาณ

สภาพคล่อง (Liquidity): การประเมินสภาพคล่องเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญที่สุดในกระบวนการจัดอันดับเครดิตของทริสเรตติ้ง เนื่องจากการจัดการสภาพคล่องที่ไม่เหมาะสมอาจนำไปสู่การผิดนัดชำระหนี้ แม้ว่าเงินทุนจะยังคงแข็งแกร่งก็ตาม ในการประเมินสภาพคล่องมุ่งเน้นไปที่ความสามารถของสถาบันการเงินในการรองรับการไหลออกของสภาพคล่องในช่วง 12 เดือนข้างหน้าภายใต้สถานการณ์ทางการเงินที่มีความตึงเครียด เช่นเดียวกับการประเมินสถานะการระดมทุน ทริสเรตติ้งประเมินสภาพคล่องทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การที่มีสภาพคล่องสำรองจากบริษัทแม่หรือกลุ่มธุรกิจสามารถใช้เป็นปัจจัยหนุนสำหรับการประเมินสถานะสภาพคล่องของสถาบันการเงินได้

การวัดสภาพคล่องเชิงปริมาณสำหรับธนาคารจะมุ่งเน้นไปที่อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องเปรียบเทียบกับรายการต่าง ๆ ในงบดุล เช่น สินทรัพย์รวม เงินลงทุนระยะสั้น เงินฝากของลูกค้า นอกจากนี้ยังเปรียบเทียบอัตราส่วนของปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่อง (Liquidity Coverage Ratio -- LCR) ที่รายงานให้แก่หน่วยงานกำกับดูแล เทียบกับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมและสังเกตแนวโน้ม สำหรับบริษัทหลักทรัพย์และ NBFI ทริสเรตติ้งใช้อัตราส่วนความครอบคลุมของสภาพคล่อง (Liquidity Coverage Measure -- LCM) เพื่อวัดสภาพคล่องที่มีอยู่เทียบกับความต้องการสภาพคล่อง

การวัดสภาพคล่องเชิงปริมาณจะมีการพิจารณาควบคู่ไปกับปัจจัยเชิงคุณภาพเสมอ เนื่องจากการวัดผลเชิงปริมาณขึ้นอยู่กับสถานะทางการเงิน ณ เวลาที่รายงานในงบดุล ซึ่งข้อมูลอาจไม่เหมาะสมและไม่เป็นปัจจุบัน นอกจากนี้ ทริสเรตติ้งยังวิเคราะห์กำหนดการชำระคืนหนี้เป็นรายเดือนในช่วง 12 เดือนข้างหน้าเพื่อให้แน่ใจว่าสถาบันการเงินมีแหล่งสภาพคล่องเพียงพอที่จะรองรับความต้องการใช้สภาพคล่อง

ปัจจัยอื่น ๆ ที่ต้องพิจารณา

หนี้ที่มีสิทธิได้รับการชำระคืนก่อน (Priority Debt) สำหรับ NBFI ทริสเรตติ้งมีการวัดระดับสัดส่วนหนี้ที่มีสิทธิได้รับการชำระคืนก่อนเทียบกับหนี้สินรวมตามงบการเงินรวม โดยหนี้ที่มีสิทธิได้รับการชำระคืนก่อน ประกอบด้วยหนี้ที่มีหลักประกันทั้งหมดตามงบการเงินรวมและหนี้ที่ไม่มีหลักประกันทั้งหมดของบริษัทย่อย กรณีที่สัดส่วนหนี้ที่มีสิทธิได้รับการชำระคืนก่อนเมื่อเทียบกับหนี้สินรวมตามงบการเงินรวมสูงกว่า 50% และทรัพย์สินส่วนใหญ่ที่ใช้ในการดำเนินงานอยู่ที่บริษัทย่อย ทริสเรตติ้งจะถือว่าเจ้าหนี้ไม่ด้อยสิทธิ ไม่มีหลักประกันของผู้ออกตราสารจะมีความเสียเปรียบเจ้าหนี้ที่มีสิทธิสูงกว่า และอาจทำให้อันดับเครดิตตราสารหนี้ไม่ด้อยสิทธิ ไม่มีหลักประกัน ต่ำกว่าอันดับเครดิตองค์กรของผู้ออกตราสาร 1 ชั้น อย่างไรก็ตาม ทริสเรตติ้งอาจกำหนดอันดับเครดิตตราสารหนี้ไม่ด้อยสิทธิ ไม่มีหลักประกันที่ระดับเดียวกับอันดับเครดิตองค์กรของผู้ออกตราสารในกรณีที่มีปัจจัยที่ช่วยลดความเสียเปรียบของเจ้าหนี้ดังกล่าว (อ้างถึง “เกณฑ์การจัดอันดับเครดิตตราสารหนี้”)

บริษัทโฮลดิ้ง Holding Company อันดับเครดิตองค์กรของบริษัทโฮลดิ้งที่เป็นสมาชิกในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับของหน่วยงานกำกับดูแล โดยปกติจะต่ำกว่าความเสี่ยงด้านเครดิตของกลุ่มธุรกิจ (Group Credit Profile – GCP) เนื่องจากลำดับในการได้รับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ บริษัทโฮลดิ้งที่อยู่ต่ำกว่าบริษัทลูกที่มีการดำเนินธุรกิจ (Structural Subordination)

ปัจจัยด้านเครดิตอื่น ๆ (Other Credit Considerations - OCC)

นอกเหนือจากปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาอันดับเครดิตข้างต้นแล้วก็อาจมีปัจจัยในด้านอื่น ๆ ที่ทริสเรตติ้งเห็นว่าควรนำมาพิจารณาในการประเมินสถานะเครดิตของผู้ออกตราสารด้วย ตัวอย่างเช่น หากมีหลักฐานชัดเจนที่ระบุถึงประเด็นปัญหาในด้านธรรมาภิบาล ทริสเรตติ้งก็อาจสะท้อนด้วยการ

ปรับอันดับเครดิตในทางลบด้วยปัจจัยด้านเครดิตอื่น ๆ (OCC) เป็นต้น หรือการที่สถาบันการเงินมีความยืดหยุ่นทางการเงิน (Financial Flexibility) เนื่องจากการมีเงินลงทุนที่มีขนาดใหญ่และกระจายตัวในธุรกิจหรืออุตสาหกรรมที่หลากหลาย อาจเป็นปัจจัยเชิงบวกที่ช่วยให้สามารถปรับอันดับเครดิตขึ้นได้

การถือหุ้นและการสนับสนุน (Ownership and Group Support)

เมื่อได้อันดับเครดิตเฉพาะองค์กร (SACP) แล้ว ขั้นตอนสุดท้ายในการจัดอันดับเครดิตก็คือการประเมินความเป็นไปได้ในการที่จะปรับอันดับเครดิตเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากปัจจัยสนับสนุนพิเศษจากกลุ่ม ในกรณีที่สถาบันการเงินเป็นสมาชิกในกลุ่มธุรกิจ (อ้างอิง “เกณฑ์การจัดอันดับเครดิตกลุ่มธุรกิจ”) หรืออาจได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากรัฐบาล ในกรณีที่สถาบันการเงินเป็นองค์กรที่มีความเกี่ยวข้องกับรัฐบาล (อ้างอิง “เกณฑ์การจัดอันดับเครดิตองค์กรที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ”)

อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ (Key Financial Ratios)

อัตราส่วน	คำจำกัดความ
รายได้รวม (Total revenues)	รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ + รายได้ค่าธรรมเนียมสุทธิ + รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย
อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เฉลี่ย% (ROAA)	กำไรสุทธิ/สินทรัพย์ถัวเฉลี่ย
อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นถัวเฉลี่ย % (ROAE)	กำไรสุทธิ/ส่วนของผู้ถือหุ้นถัวเฉลี่ย
อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ % (Earning asset yield)	รายได้ดอกเบี้ยรวม/สินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้เฉลี่ย
ต้นทุนทางการเงิน % (Funding cost)	ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย/แหล่งเงินทุน
ส่วนต่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ % (Net interest margin) (สำหรับธนาคาร)	รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ/สินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้เฉลี่ย
ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย % (Interest spread)	อัตราดอกเบี้ยรับ - ต้นทุนทางการเงิน
สินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ (Earning assets) (สำหรับธนาคาร)	เงินสด + รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน (สินทรัพย์) + เงินลงทุนสุทธิ + สินเชื่อ (รวมรายได้รอการตัดบัญชี)
แหล่งเงินทุน (Funding base) (สำหรับธนาคาร)	เงินฝาก + รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน (หนี้สิน) + เงินกู้ยืมและตราสารหนี้
สินทรัพย์สภาพคล่อง (Liquid Assets) (สำหรับธนาคาร)	เงินสด + รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน (สินทรัพย์) + เงินลงทุนสุทธิ
ค่าใช้จ่ายด้านเครดิต % (Credit Cost)	ค่าใช้จ่ายในการตั้งสำรอง/สินเชื่อเฉลี่ย
อัตราส่วนเงินสำรองที่มีอยู่ต่อสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ % (NPL Coverage)	เงินสำรองที่มีอยู่/หนี้เสีย
ค่าใช้จ่ายต่อรายได้ % (Cost to Income)	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทั้งหมด/รายได้รวม
อัตราส่วนเงินทุนที่ปรับความเสี่ยง % (Risk-Adjusted Capital Ratio (RAC))	ส่วนของผู้ถือหุ้น หัก สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน / สินทรัพย์เสี่ยง
อัตราการก่อหนี้ % (Leverage Ratio) (สำหรับธนาคาร / บริษัทหลักทรัพย์)	ส่วนของผู้ถือหุ้น / สินทรัพย์รวม
อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (เท่า) (Debt to Equity Ratio) (สำหรับ NBFI)	หนี้สินรวม / ส่วนของผู้ถือหุ้น
อัตราส่วนกำไรก่อนภาษีเงินได้ต่อสินทรัพย์เสี่ยงรวมถัวเฉลี่ย (%) (Earnings before Tax / Average risk-weighted Assets)	กำไรก่อนภาษีเงินได้ / สินทรัพย์เสี่ยงรวมถัวเฉลี่ย
อัตราส่วนแหล่งเงินทุนที่มีเสถียรภาพรวม (%) (Gross Stable funding Ratio)(สำหรับบริษัทหลักทรัพย์)	(ส่วนของผู้ถือหุ้นไม่รวมส่วนที่ไม่มีตัวตน + เงินกู้ยืมระหว่างธนาคารและเงินกู้ยืมระยะยาว) / (ผลรวมของรายการในงบดุล ปรับด้วยสัดส่วนเงินทุนระยะยาวที่ต้องมี)
อัตราส่วนแหล่งเงินทุนที่มีเสถียรภาพ (%) (Stable Funding Ratio) (สำหรับ NBFI ทั่วไป)	(เงินกู้ยืมระยะยาว ไม่รวมส่วนที่ครบกำหนดภายใน 1 ปี + ส่วนของผู้ถือหุ้น) / (ลูกหนี้ไม่หมุนเวียน + เงินลงทุนระยะยาว + สินทรัพย์ถาวร)
อัตราส่วนแหล่งเงินทุนที่มีเสถียรภาพ (%) (Stable Funding Ratio) (สำหรับ NBFI ที่ปล่อยสินเชื่อเงินสดหมุนเวียน)	(เงินกู้ยืมระยะยาว ไม่รวมส่วนที่ครบกำหนดภายใน 1 ปี + ส่วนของผู้ถือหุ้น) / (ลูกหนี้รวม + เงินลงทุนระยะยาว + สินทรัพย์ถาวร)
อัตราส่วนความครอบคลุมของสภาพคล่อง (เท่า) (Liquidity Coverage Measure (LCM)) (สำหรับบริษัทหลักทรัพย์)	ผลรวมของสินทรัพย์สภาพคล่องหักส่วนลด / ผลรวมของรายการในงบดุลหักส่วนลด
อัตราส่วนความครอบคลุมของสภาพคล่อง (เท่า) (Liquidity Coverage Measure (LCM)) (สำหรับ NBFI ทั่วไป)	(เงินสด + เงินลงทุนระยะสั้น + ลูกหนี้ระยะสั้น) / (เงินกู้ยืมระยะสั้น + หนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี)
อัตราส่วนความครอบคลุมของสภาพคล่อง (เท่า) (Liquidity Coverage Measure (LCM)) (สำหรับ NBFI ที่ปล่อยสินเชื่อเงินสดหมุนเวียน)	(เงินสด + เงินลงทุนระยะสั้น / (เงินกู้ยืมระยะสั้น + หนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี)

บริษัท ทริสเรตติ้ง จำกัด

อาคารสีลมคอมเพล็กซ์ ชั้น 24 191 ถ. สีลม กรุงเทพฯ 10500 โทร. 02-098-3000

© บริษัท ทริสเรตติ้ง จำกัด สงวนลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2566 ห้ามมิให้บุคคลใด ใช้ เปิดเผย ทำสำเนาเผยแพร่ แจกจ่าย หรือเก็บไว้เพื่อใช้ในภายหลังเพื่อประโยชน์ใดๆ ซึ่งรายงานหรือข้อมูลการจัดอันดับเครดิต ไม่ว่าทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน และไม่ในรูปแบบหรือลักษณะใดๆ หรือด้วยวิธีการใดๆ โดยที่ยังไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจาก บริษัท ทริสเรตติ้ง จำกัด ก่อน การจัดอันดับเครดิตนี้มีใช้ค่าแกลงข้อเท็จจริงหรือคำแนะนำให้ซื้อ ขาย หรือถือตราสารหนี้ใดๆ แต่เป็นเพียงความเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงหรือความน่าเชื่อถือของตราสารหนี้ใดๆ หรือของบริษัทนั้นๆ โดยเฉพาะ ความเห็นที่ระบุในการจัดอันดับเครดิตนี้มีได้เป็นคำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุน หรือคำแนะนำในลักษณะอื่นใด การจัดอันดับและข้อมูลที่ปรากฏในรายงานใดๆ ที่จัดทำ หรือพิมพ์เผยแพร่โดย บริษัท ทริสเรตติ้ง จำกัด ได้จัดทำขึ้นโดยมีได้คำนึงถึงความต้องการด้านการเงิน พฤติการณ์ ความรู้ และวัตถุประสงค์ของผู้รับข้อมูลรายใดรายหนึ่ง ดังนั้น ผู้รับข้อมูลควรประเมินความเหมาะสมของข้อมูลดังกล่าวก่อนตัดสินใจลงทุน บริษัท ทริสเรตติ้ง จำกัด ได้รับข้อมูลที่ใช้สำหรับการจัดอันดับเครดิตนี้จากบริษัทและแหล่งข้อมูลอื่นๆ ที่เชื่อว่าเชื่อถือได้ ดังนั้น บริษัท ทริสเรตติ้ง จำกัด จึงไม่รับประกันความถูกต้อง ความเพียงพอ หรือความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลใดๆ ดังกล่าว และจะไม่รับผิดชอบต่อความสูญเสีย หรือความเสียหายใดๆ อันเกิดจากความไม่ถูกต้อง ความไม่เพียงพอ หรือความไม่ครบถ้วนสมบูรณ์นั้น และจะไม่รับผิดชอบต่อข้อผิดพลาด หรือการละเว้นผลที่ได้รับหรือการกระทำใดๆ โดยอาศัยข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ รายละเอียดของวิธีการจัดอันดับเครดิตของ บริษัท ทริสเรตติ้ง จำกัด เผยแพร่อยู่บน Website: www.trisrating.com/th/rating-information/rating-criteria